

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך גו'

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 העיקריות ששאר המידות נחשבות 'ענפים' והסתעפויות' של מידות אלו ופָה
 2 (דבור) כַּנְגַד מְלֻכּוֹת שהיא כנגד האות ה' האחרונה של שם הוי'.
 3 וְכִיּוֹן שְׂזוּ שְׁעָרִים הַנִּלְ שתי עיניים, שתי אונניים, שני נחירי האף
 4 והפה מְקַבְּלִים מִזו' האותיות שהן כְּפוֹלוֹת, הַגָּה גַם ז' שְׁעָרִים
 5 הַנִּלְ הֵם כְּפוֹלִים. הַיָּנוּ, שְׁנֵמֵצִים הֵן בְּנֶפֶשׁ הָאֱלֹקִית
 6 וְהֵן בְּנֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית ואברי הגוף
 7 יְכוּלִים לְהִיּוֹת או בשירות ושימוש
 8 הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית או בשימוש ושירות
 9 הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית. וְכִמּוֹ כֵן יִשְׁנוּ
 10 הָאֱלֹקִית גּוֹפָא עֲצָמָה, שְׁגַם בַּה יֵשׁ
 11 לָהֶם, בְּעַצֵּם, כְּפוֹלָה כְּפוֹלָה, שְׁזָהוּ
 12 שְׁבָכָל אֶחָד מִד' הָעֵנְיָנִים
 13 רְאִיָּה שְׁמִיעָה רִיחַ וְדָבוּר, יֵשׁ רְצוּא וְשׁוֹב,
 14 רְצוּא וְשׁוֹב,²¹ רְצוּא בְּדָגֶשׁ וְשׁוֹב בְּרֶפָא כּו', וְהַיָּנוּ,
 15 שְׁשִׁנְיָהֶם מִצַּד הַקְּדוּשָׁה, אֲלֵא שְׁבָקְדוּשָׁה גּוֹפָא
 16 הֵם ב' קָיִן, וְכִמּוֹ בֵּית-שְׁמַאי וּבֵית-הֶלֶל, שְׁבִית-
 17 שְׁמַאי הֵם בְּקוֹ הַגְּבוּרָה, וּבֵית-הֶלֶל הֵם בְּקוֹ
 18 הַחֲסָד²², וְהָרִי שְׁנִיָּהֶם הֵם בְּקָדוּשָׁה, שְׁלֹכֵן הַגָּה
 19 גַּם לְאַחֲרֵי שְׁנֶפֶסָה הֶלְכָה כְּבִית-הֶלֶל, יֵשׁ
 20 דְּבָרִים שְׁבָהֶם הֶלְכָה כְּבִית-שְׁמַאי, כְּדֹאִיתָא
 21 בְּמִשְׁנָה בְּמִסְכַּת עֲדִיּוֹת²³. וְכֵן הוּא גַם בְּזו'
 22 הַשְּׁעָרִים, שְׁהֵם ד' הָעֵנְיָנִים רְאִיָּה שְׁמִיעָה רִיחַ
 23 וְדָבוּר, שְׁיֵשׁ בְּהֵם ב' הָאוֹפְנִים דְּחֲסָד וּגְבוּרָה,
 24 שְׁזָהוּ עֵנְיָן רְצוּא וְשׁוֹב, דְּגֶשׁ וְרֶפָא, שְׁדָגֶשׁ מוֹרָה
 25 עַל הַגְּבוּרָה, וְרֶפָא מוֹרָה עַל הַחֲסָד²⁴.
 26 וְזָהוּ שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ,
 27 שׁוֹפְטִים הוּא עֵנְיָן הַמְּשַׁפֵּט שְׁצָרֶיךָ הָאֲדָם
 28 לְשִׁפּוֹט אֶת עַצְמוֹ כִּי צַד תִּהְיֶה הַנְּהַגְתּוֹ בְּכָל
 29 שְׁעָרֶיךָ, בְּזו' הַשְּׁעָרִים שְׁהֵם ד' הָעֵנְיָנִים דְּרְאִיָּה
 30 שְׁמִיעָה רִיחַ וְדָבוּר, וְכֵן בְּכָל רִמ"ח אֲבָרֵי
 31 הַגּוּף²⁵. וְהַיָּנוּ, דְּכִיּוֹן שְׁהַיָּצַר הָרַע הוּא אוֹמֵן
 32 בְּמִלְאֲכָתּוֹ²⁶ לְפָתוֹת אֶת הָאֲדָם לַעֲשׂוֹת הַיָּפֶף
 33 רְצוֹן הָעֵלְיוֹן חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, וְכִידוּעַ פְּתָגָם הַצְּמַח
 34 צֶדֶק²⁷ שְׁלִפְעָמִים מִתְּלַבֵּשׁ הַיָּצַר הָרַע בְּאַצְטָלָא
 35 הַקְּדוּשָׁה, אֲלֵא שְׁבָקְדוּשָׁה גּוֹפָא הֵם ב' קָיִן שׁוֹנִים, וְרוּגְמָא

לשני דברים שנראים כסותרים ובכל זאת שניהם הם בצד הקדושה וכמו
 בית-שמאי ובית-הלל, שבית-שמאי הם בקו הגבורה ולכן
 בדרך כלל הם נוטים להחמיר, ובית-הלל הם בקו החסד²² ולכן
 בדרך כלל הם נוטים להקל, והרי שניהם הם בקדושה, ואף שהם
 קיים שונים לחלוטין זה מזה, שלכן
 הגה גם לאחרי שנפסקה
 הלכה בבית-הלל ברוב
 המחלוקת שביניהם, יש דברים
 מעטים שבהם הלכה בבית-
 שמאי, כדאיתא במשנה
 במסכת עדיות²³. וכן הוא גם
 בז' השערים, כפי שהם בנפש
 האדם שהם ד' הענינים ראייה
 שמיעה ריח ודבור, שיש
 בהם ב' האופנים דחסד בחינת
 שוב ורגיעה וגבורה בחינת רצוא
 ותשוקה, שזהו ענין רצוא
 ושוב, דגש ורפא, שדגש
 שהוא תוקף ונטייה להחמיר מורה
 על הגבורה, ורפא מורה על
 החסד²⁴ שענינו רכות ונטייה
 להקל.
 וזהו פירוש הציווי שופטים
 ושוטרים תתן לך בכל
 שעריך, לפי המשמעות הפנימית
 של הדברים, שופטים הוא ענין
 המשפט שצריך האדם
 לשפוט את עצמו ולקבל את
 ההחלטה הנכונה כיצד תהיה
 הנהגתו בכל שעריך, בז'
 השערים שהם ד' הענינים
 דראייה שמיעה ריח ודבור,
 שהם "שעריך" לפי הפירוש הראשון
 וכן בכל רמ"ח אברי הגוף²⁵
 שהם "שעריך" לפי הפירוש השני.
 והינו, והצורך ב"משפט" והחלטה
 על כך הוא דכיון שהיצר הרע
 הוא אומן מומחה במלאכתו²⁶
 לפתות את האדם לעשות
 היפף רצון העליון חס'
 הצמח צדק²⁷ שלפעמים

20 שם (קכת, ב). 21 יחזקאל א, יד. 22 ראה תניא בהקדמה. אגה"ק סי"ג. וראה זח"ג רמה, א. ועוד. 23 פ"א מ"ב"יד.
 24 ראה פרדס שער כ"ט פ"ד. אוה"ת יתרו ע' ב'תרפז ואילך. 25 ראה גם אוה"ת שם. סד"ה שופטים ושוטרים תער"ב
 (המשך תער"ב ח"א ע' קג). 26 ראה שבת קה, ב. וראה סה"מ תרצ"ב ע' רנ. ספר השיחות תר"ץ ע' 119. תש"ז ס"ע 113.
 27 ראה אגרות-קודש אדמו"ר מהור"י"צ ח"ד ע' סז (הועתק ב"היום יום" כג סיון). ח"י ע' שצד. ספר השיחות תרפ"ה